

Umowa z synową z w ciąży jest ważna

data aktualizacji: 2024.10.22 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

Wszystko zaczęło się w 2021 roku, kiedy to kobieta prowadząca od 30 lat firmę zajmującą się sprzedażą artykułów papieżniczych i chemicznych, zatrudniła w niej swoją synową. Dotychczas w firmie byli zatrudnieni pracownicy na stanowiskach sprzedawcy za wynagrodzeniem 2.800 zł miesięcznie. Od marca 2021 roku w firmie zatrudniona została także synowa właścicielki na stanowisku kierownika sprzedaży za wynagrodzeniem w wysokości 5 000 złotych.

Rzecz w tym, że w dacie podpisania umowy o pracę synowa była w 6 tygodniu ciąży i już po miesiącu pracy zaczęła przebywać na zwolnieniu lekarskim w związku z niezdolnością do pracy przypadającą w okresie ciąży.

Taki stan rzeczy nie spodobał się ZUS-owi, który stwierdził w wydanej przez siebie decyzji, że umowa o pracę była nieważna a synowa właścicielki sklepu nie podlega ubezpieczeniom. Obie kobiety nie zgodziły się z decyzją ZUS i złożyły odwołanie domagając się zmiany decyzji i objęcia pracownicy ubezpieczeniami społecznymi.

Sąd Okręgowy, do którego sprawa trafiła najpierw przyznał rację Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. Sąd ten uznał, że zawarcie umowy o pracę w sytuacji istnienia krótkiego okresu faktycznego wykonywania pracy związanego z przebywaniem na zasiłku chorobowym i macierzyńskim oraz brak realnej potrzeby zatrudnienia oraz zapotrzebowania ze strony płatnika składek na zatrudnienie pracownika na stanowisku kierownika sprzedaży, jak również niezatrudnienie nikogo na miejsce ubezpieczonej w okresie jej niezdolności do pracy, należało uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Od wyroku złożona została apelacja, którą Sąd Apelacyjny uznał za zasadną. Jak czytamy w uzasadnieniu wyroku, sąd I instancji badał umowę o pracę pod kątem jej pozorności, sprzeczności z prawem oraz z zasadami współżycia społecznego. Pozorność została wykluczona, gdyż strony faktycznie zawarły umowę wykonywały. Również sprzeczność z prawem nie została wskazana przez Sąd Okręgowy jako podstawa jego rozstrzygnięcia. Natomiast oceniając sprzeczność z zasadami współżycia społecznego zawartej przez strony umowy o pracę Sąd Okręgowy skupił się na fakcie bycia w ciąży pracownika w dacie zawierania umowy i wyraził przekonanie, że pracownik o stanie ciąży wiedział, i w tym upatrywał wysoce nagannej okoliczności.

Tymczasem, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nawet gdyby tak było, to trzeba mieć świadomość, że żaden przepis prawa w Polsce nie zakazuje kobiecie zachodzić w ciążę i będąc w ciąży podejmować zatrudnienia, w tym także na umowę o pracę. Byłby on zresztą w oczywisty sposób niezgodny z Konstytucją RP, która nie tylko zakazuje dyskryminacji, ale wręcz stwierdza, że matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych. Zatem synowa będąc w ciąży i mając tej ciąży świadomość miałaby pełne prawo zawrzeć ważną umowę o pracę, o ile zamierzała pracę świadczyć, a z okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie jednoznacznie wynika, że właśnie tak było. Również teściowa wiedząc o ciąży swej synowej miała pełne prawo zatrudnić ją jako pracownika. Gdyby zdyskwalifikowała ją z przyczyny ciąży, dopuściłaby się aktu dyskryminacji.

Przepisy prawa nie określają także, w jakim punkcie czasowym ciąży może czy powinno dojść do nawiązania stosunku pracy, ani przez jaki okres czasu powinny być opłacane składki na ubezpieczenia społeczne, by późniejsza wypłata świadczeń związanych z chorobą i macierzyństwem nie naruszała zasady solidaryzmu społecznego i zasady równego traktowania ubezpieczonych.

Sąd Apelacyjny zwrócił ponadto uwagę, że dążenie do uzyskania prawa do świadczeń z pracowniczego ubezpieczenia społecznego nie jest niczym nagannym, jeżeli następuje w związku z faktycznie nawiązanym i realizowanym stosunkiem pracy, którego przedmiotem nie są czynności zasługujące na społeczne potępienie. Sprzeczne z zasadami współżycia społecznego byłoby zawarcie i wykonywanie umowy o pracę w charakterze płatnego zabójcy, złodzieja czy prostytutki, ale nie w charakterze sprzedawcy, czy kierownika sprzedaży.

Źródło: <https://skierniewice.eglos.pl/aktualnosci/item/44312-umowa-z-synowa-z-w-ciazy-jest-wazna>